

Kaikkien merellinen lähimetsä: Esteetön Kiikeli

Loppuraportti

28.1.2026

Peter Brusila

maankäyttösuunnittelija

Kemin Kaupunki

1. Hankkeen tausta ja tavoitteet

Kiikeli on yksi merkittävimmistä luonto- ja virkistysalueista Kemlin seudulla. Alueen saavutettavuus on erinomainen, ja valtaosalle kaupungin keskustassa asuvista kemiläisistä se toimii tärkeänä lähivirkistysalueena. Päivittäin alueella vierailee satoja ulkoilijoita, retkeilijöitä ja erilaisia ryhmiä. Myös matkailijat ovat löytäneet tämän Kemlin helmen.

Kemissä ei aiemmin ole ollut täysin esteettömiä ulkoilureittejä, ja Kiikeliin kunnostetut reitit palvelevat laajasti alueen väestöä. Esteettömän rantaluontopolun pitköspuiden rakentamisen tavoitteena on ollut pitkäikäisyys, vaikka materiaalina on puu. Tähän etsittiin ratkaisuja ja kestäviä materiaalivehtoehtoja. Materiaaliksi valittiin kestopuu ja naulojen sijaa ruuvit. Rantaluontopolulta saatiin esteetön pääsy laiturille, joka sekin on toteutettu esteettömäksi ja ennen kaikkea turvalliseksi kaiteineen.

Tavoitteena on tehdä alueesta vetovoimainen ulkoilualue ja houkutella nykyisten käyttäjien lisäksi laajemmin erilaisia väestöryhmiä, kuten koululaisia, työttömiä, maahanmuuttajia, liikuntarajoitteisia sekä muita ulkoilusta kiinnostuneita.

2. Hankkeen toteutus ja tulokset

Reitistö ja laitur

Kiikelin rantapolku oli kulunut ja vaikeakulkuinen, sillä polulla oli runsaasti paljastuneita kiviä, puiden juuria sekä kuluneita kohtia. Polku pinnoitettiin urakoitsijan toimesta kahden metrin leveydeltä sopivalla kivimurskeella, joka levitettiin riittävän vahvaksi kerrokseksi peittämään epätasaisuudet. Murskeella pinnoitetun metsäisen rantapolun kokonaispituudeksi tuli 500 metriä. Suodatinkangasta ei asennettu, koska polun haluttiin ajan myötä kaventuvan kasvillisuuden vaikutuksesta ja palautuvan luonnollisen metsäpolun kaltaiseksi. Polku alkaa Kemiyhtiöntien ulkoilureitiltä ja yhtyy esteettömään rantapolkuun.

Kemiyhtiöntien huonokuntoinen, kuoppainen ja kivinen pääulkoilu- ja huoltoreitti kunnostettiin kesällä 2025 kokonaisuudessaan. Reitlin leveys on kolme metriä, ja kunnostetun osuuden pituudeksi tuli 1200 metriä. Kaupunki teki reitille ensin murskepinnoituksen koko matkalle, jotta vauriot ja kivet saatiin peitettyä. Tämän jälkeen urakoitsija pinnoitti reitin esteettömyyden parantamiseksi 8 cm vahvuisella kivituhkakerroksella, joka valssattiin tiiviiksi. Tavoitteena oli pinnoittaa kivituhkalla myös toinen pääreitti Kiikelin sillalta Kemiyhtiöntien ulkoilureitille helppokulkuisuuden lisäämiseksi kaupungin suunnalta. Kunnostustyö toteutetaan kaupungin toimesta kesällä 2026, jolloin koko Kiikelin reitistö on kunnostettu ja saatu helppokulkuiseksi.

Esteettömien pitkösten rakentaminen aloitettiin kaupungin varikolla huhtikuussa 2025. Työhön palkattiin henkilö valmistamaan ja asentamaan pitköspuut. Tavoitteena oli valmistaa ennakoon pitköspuuelementtejä valmiiksi asennettavaksi maastossa. Pitköspuuelementtien leveydeksi tuli 150 cm ja pituudeksi noin 4 metriä. Poikittaiset kansilaudat kiinnitettiin kolmeen pituussuuntaiseen lankkuun, ja elementtien päihin asennettiin päätylankut, joilla ne liitettiin toisiinsa maastossa.

Valmiit elementit siirrettiin maastoon sitä mukaa, kun ne valmistuivat. Maastossa asennus tehtiin poikittaisparrujen päälle Avanti-pienkoneella yhden henkilön voimin. Kokeiltavana oli myös apukäsi, mutta siitä luovuttiin tarpeettomana. Pitkösten valmistuttua niiden reunoille kiinnitettiin sivujuoksut sekä alkuun ja loppuun luiskat. Yhdelle rantareitti osuudelle valmistui

160 metrin kokonaisuus, johon sisältyi myös levähdyspaikka penkkeineen. Lisäksi pitkospuu osuuksia valmistui 280 metriä keskeneräisinä marraskuun lopulle. Kesken jäänyt osuuslevähdyspaikkoineen ja uupuva 130 metriä jää toteutettavaksi kesällä 2026 Kaupungin omana toimenä. Tällöin siitä tulee ympyräinen esteetön metsäinen rantareitti.

Laiturin suunnittelu aloitettiin jo varhaisessa vaiheessa keväällä 2025. Laiturin sijoittaminen rannalle osoittautui haasteelliseksi rannan mataluuden vuoksi. Näin ollen kiinteän kelluvan kevytbetonnilaiturin asentaminen ei ollut mahdollista, mikä olisi toteutettu valmiiksi asennettuna. Kaupungin venesatamasta poistuvaa teräsponttonilaiturin uudelle sijoittamista Kiikeliin tutkittiin, mutta lopulta päädyttiin oman suunnittelun pohjalta toteutuvaan kiinteään laituriin ja rannalta laituriin vievälle rampille. Laituri suunniteltiin kestäväksi jäitä meren allokon voimaa. Laituri ja ramppi toteutettiin vaiheittain urakoitsijoiden toimesta. Rannalle vesirajaan rakennettiin 40 metrin kivramppi louheesta ja kaivonrenkaista tehdyt perustukset asennettiin rantaan. Tämän jälkeen varsinainen laituri saatiin paikoilleen marraskuussa 2025.

Näkymä esteettömältä laiturilta marraskuu 2025

3. Toteutuneet viestintätoimet

Hankkeen etenemisestä on tiedotettu kaupungin nettisivujen ja somekanavien kautta. Kaikkien merellinen lähimetsä: Esteetön Kiikeli:

<https://www.kemi.fi/tiedotteet/kaikkien-merellinen-lahimetsa-esteeton-kiikeli/>

Aiheesta on annettu useampia haastatteluja Ylen radion ja aluelähetysten kautta ja juttuja myös lehdistössä.

Uhanalaiset lehmät hoitavat uhanalaista maisemaa Kemissä – kaupunki haluaa, että kaikilla on pääsy virkistysalueelle: <https://yle.fi/a/74-20168408>

Kemi parantaa merellisen lähimetsänsä saavutettavuutta – "Haluamme, että mahdollisimman moni pääsee nauttimaan keskellä kaupunkia olevalle virkistysalueelle": <https://www.lapinkansa.fi/kemi-parantaa-merellisen-lahimetsansa-saavutettavu/11675026>

4. Hankkeen vaikuttavuus/vaikutukset

Hanke on saanut runsaasti positiivista palautetta ja kannustusta niin asukkailta kuin alueiden käyttäjiltä.

Lisäksi kuntalaiset ovat huomanneet, että meilläkin on arvokkaita ja tutustumisen arvoisia luontokohteita. Kiikeliissä huomionarvoista on merkittävästi lisääntynyt ulkoilu- ja virkistyskäyttö. Esteettömyys on huomattu. Koulu- ja päiväkotiryhmiä on vieraillut alueella viikoittain. Kävijöille on auliisti kerrottu alueen luonnosta ja tehtävistä toimenpiteistä sekä lapinlehmistä. Tietoa on vastaanotettu hyvin ja palautteet sekä ymmärrys ovat olleet positiivisia.

Hanke on myös työllistänyt yhden henkilön (n. 0,8 htv). Kaupungin nuoret koululaiset kesätyöntekijät ovat seuranneet ja auttaneet rantojen siivoamisessa ja avustaneet Kiikelin siistimisestä reittien varrella keräämällä myös risukkoja. He ovat olleet innoissaan tehtävistään ja kokeneet upean kesätyön Kiikeliissä.

5. Tulosten kestävyys ja hyödyntäminen

Hankkeen tulokset ovat pitkävaikutteisia ja tukevat alueen virkistyskäyttöä, hyvinvointia ja matkailua pitkälle tulevaisuuteen. Kiikeliin rakennetut esteettömät reitit ja parannettu infrastruktuuri lisäävät alueen käytettävyyttä kaikkina vuodenaikoina ja palvelevat monipuolisesti eri ikäryhmiä sekä erilaisia käyttäjäryhmiä. Esteettömät ratkaisut parantavat yhdenvertaisia mahdollisuuksia ulkoilla ja liikkua luonnossa, mikä vahvistaa alueen sosiaalista kestävyttä.

Kunnostettujen rakenteiden, kuten pitkospuiden ja laiturien, suunnittelussa on huomioitu materiaalivalinnat ja huoltotarve siten, että ne kestävät käytössä pitkään ja vaativat mahdollisimman vähän ylläpitoa. Tämä tukee ekologista ja taloudellista kestävyttä.

Tuloksia voidaan hyödyntää laajasti muun muassa opetuksessa, luontotoiminnassa, ryhmätoiminnassa ja matkailupalveluissa. Nyt myös liikuntarajoitteisten osalta. Alueen kehittyminen vetovoimaiseksi ulkoilukohteeksi tukee myös paikallisia toimijoita ja tarjoaa uusia mahdollisuuksia tapahtumille, ohjatuille retkille ja luontoliikunnan harrastamiselle. Lisäksi hankkeessa toteutetut ratkaisut voivat toimia mallina vastaaville kehittämistoimille muilla paikkakunnilla.

6. Talousraportti (kustannuserittelytaulukko liitteenä)

Tuloslaskelmassa ja tilierittelyssä kokonaiskustannukset ovat 12 1117,66 euroa. Niissä on hankkeeseen kuulumattomia menoja (kesätyöt). Näin ollen hankkeen kokonaiskustannukset olivat yhteensä **118 205,81** euroa, jolloin kustannusarvio 105 800 euroa ylittyi 12 406 euroa (12%).

Henkilöstökulut sivukuluineen oli 21 534 euroa tulo. Henkilöstökulut koostuivat pääosin pitkospuiden rakentamisesta, osittain pitkospuuelementtien ja tarvikkeiden siirroista sekä kuljetuksista, jotka hoidettiin omana työnä. Sisäisiä palkkakuluja oli myös pääväylän sorastus.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului 39 370 euroa, josta valta osa oli materiaalimenoja puutavaraa, maa-ainesta ja laiturirakenteita yhteensä 32 313 euroa. Muihin materiaaleihin 5 441 euroa on kirjautunut myös pitkospuihin käytettyjä tarvikkeita ja puutavaraa. Kalustoon kuuluvat penkit on kirjattu toteutumaan arvolta 1091 euroa. Muina vähäisimpinä kuluina oli vaatetus 495 euroa ja työhön tarvittavat varusteet sekä vähäiset polttoainekulut 101 euroa.

Palvelujen ostot olivat 51 353 euroa. Tästä rakentamiseen on kirjattu menoja 32 982 euroa, josta laiturin suunnitteluun ja rakentamiseen 20 516 euroa sekä polkujen kunnostaminen 12 390 euroa. Muihin palveluihin on kirjattu menoja 8 563 euroa, jonne on kirjattu mm. konevuokrat ja kuljetuksia. Matkustus- ja kuljetuspalveluihin 8 896 euroa on kirjattu mm. yksittäinen polku-urakan materiaalikulut 7 826 euroa.

Muut toimintakulut 5 949 euroa, jotka ovat tuloslaskelmassa koostuu kaupungin koneiden käytöstä ja vuokrakoneesta (Avanti pienkuormaaja). ICT palvelut ovat puhelimenkäytöstä ja aputyövoiman käyttö Merivalta 418 euroa.

Kuluerittely

Esteettömään pitkospuiden tekoon oli kustannusarviossa varattu yhteensä 44 800 euroa, josta palkkakustannuksiin 18 200 euroa ja materiaaleihin 21 900 euroa. Muihin kuluihin oli varattu 4 700 euroa. Kokonaiskustannukset olivat 61 928 euroa, jolloin ylitys verrattuna kustannusarvioon on -17 128 euroa eli 28%.

Palkkakustannukset olivat 20 286 euroa, josta varsinaisen rakentamisen työn osuus oli 18 419 euroa ja sisäisenä ostopalveluna pitkospuuelementtien kuljetukseen sekä tarvikkeiden siirtoihin meni 1 662 euroa palkkakuluina. Materiaalikulut olivat 29 741 euroa. Materiaalikuluista suurin osa oli puutavaraa ja ruuveja. Ostopalveluiden kulut olivat 11 210 euroa. Tästä Avanti pienkuormaajan vuokratulot olivat 5 458 euroa ja sisäisesti vuokrattu pakettiauto 3 619 euroa. Kuljetukseen käytetyn kaluston sisäiset velotukset olivat 1 292 euroa. Aputyövoimaa käytettiin 511 euron edestä.

Alkuperäisen kustannusarvion mukaan ulkoilureittien kunnostukseen oli varattu yhteensä 25 000 euroa. Kokonaisuudessaan ulkoilureittien kunnostustöiden kulut olivat 25 883 euroa. Oman työn osuus tästä oli 4 500 euroa, joista palkkoja 1450 euroa ilman materiaalikuluja. Kiikelin rantapolun sorastuksen kustannukset olivat 7850 euroa sisältäen kiviaineksen. Kemi-yhtiötien 4540 euroa ja kivituhkan 7826 euroa

Esteettömän laiturin tekoon oli varattu kustannusarviossa 36 000 euroa. Suunnitteluun kului 780 euroa. Laiturin kokonaiskustannukseksi tuli 30 161 euroa, joka koostui perustusten hankinnasta 6730 euroa ja asennuksesta 1760 euroa eli yhteensä 8490 euroa, laiturikannen valmistuksesta ja asennuksesta 11 100 euroa sekä laiturille vievän penkan rakentamisesta töineen 6300 euroa ja materiaaleineen 3740 euroa eli yhteensä 9790 euroa. Penkan päälle asennettavaan esteettömään pitkospuu kulkukannen materiaalien hankintaa kului 2500 euroa. Kansi asennetaan kesällä 2026 paikoilleen.

7. Yhteenveto hankkeesta

Esteetön Kiikeli -hankkeen tavoitteena oli parantaa Kiikelin merkittävän luonto- ja virkistysalueen saavutettavuutta ja esteettömyyttä sekä lisätä alueen vetovoimaa monipuolisena lähivirkistys- ja matkailukohteena. Kiikeli sijaitsee Kemian keskustan tuntumassa ja on päivittäin satojen asukkaiden ja matkailijoiden käytössä.

Hankkeessa kunnostettiin ja rakennettiin esteettömiä ulkoilureittejä, pitkospuita sekä esteetön laituri. Rantapolku pinnoitettiin helppokulkuseksi ja Kemi-yhtiöntien pääulkoilureitti kunnostettiin kauttaaltaan. Lisäksi rakennettiin yhteensä 440 metriä esteettömiä pitkospuureittejä, joista osa valmistuu kesällä 2026. Pitkospuiden yhteyteen toteutettiin levähdyspaikka penkkeineen. Esteettömän laiturin suunnittelu ja rakentaminen toteutettiin vaiheittain rannan olosuhteet huomioiden.

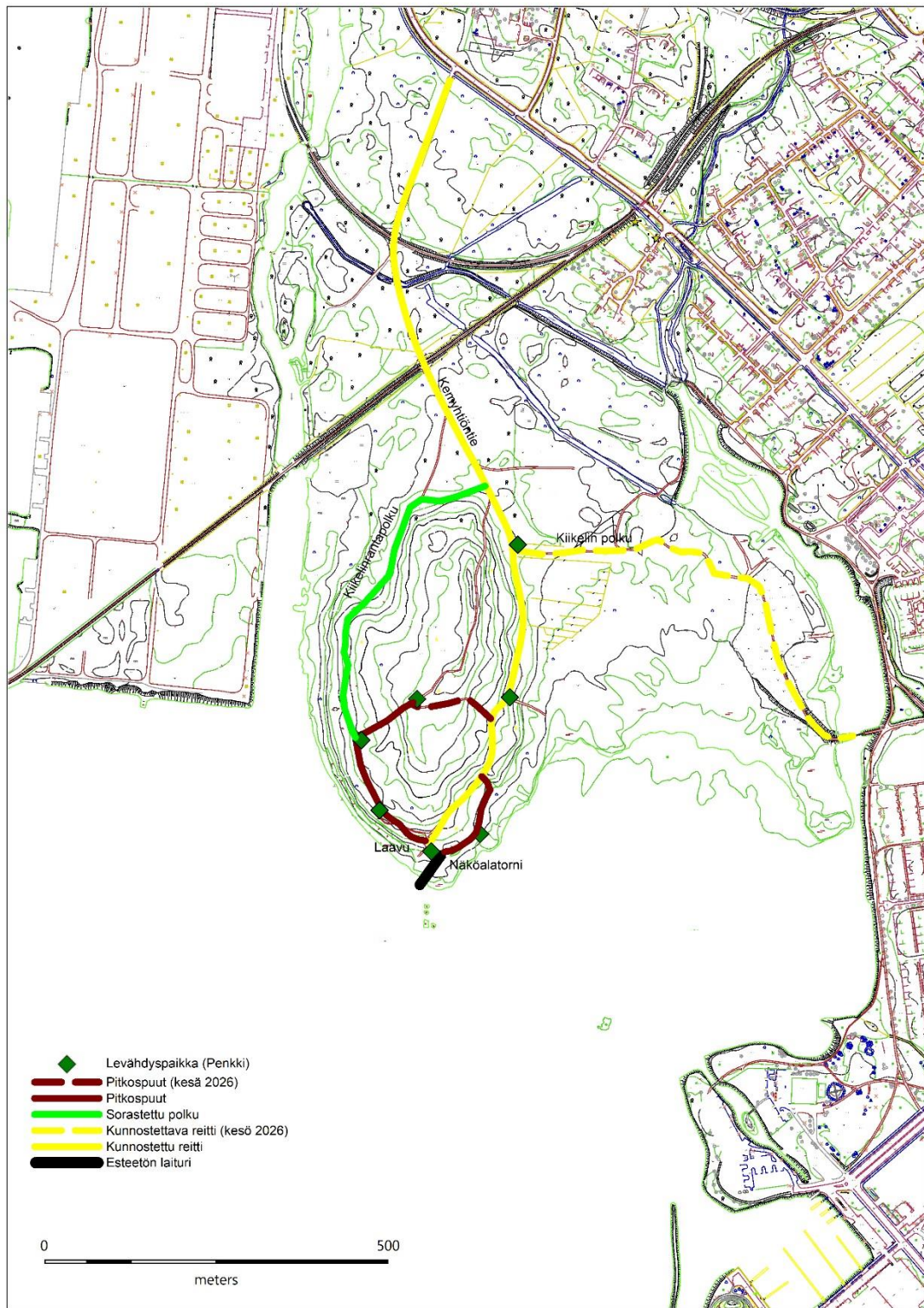
Hanke on saanut runsaasti positiivista palautetta asukkailta ja alueen käyttäjiltä. Kiikelin käyttö virkistys-, opetus- ja luontokohteena on selvästi lisääntynyt, ja alueella vierailee säännöllisesti koulu- ja päiväkotiryhmiä. Hanke on myös lisännyt tietoisuutta alueen luonnonarvoista ja vahvistanut kuntalaisten luontosuhdetta. Lisäksi hanke työllisti yhden henkilön (0,8 htv).

Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 118 205 euroa, mikä ylitti alkuperäisen kustannusarvion 12 prosentilla. Suurimmat kustannukset muodostuivat pitköspuiden rakentamisesta, reittien kunnostamisesta sekä laiturin toteutuksesta. Ylityksistä huolimatta hankkeen tulokset ovat laadukkaita ja pitkävaikutteisia.

Esteettömät rakenteet ja parannettu infrastruktuuri tukevat alueen käyttöä ympäri vuoden ja edistävät yhdenvertaisia mahdollisuuksia liikkua luonnossa. Hanke vahvistaa Kiikelin asemaa kestäväenä, saavutettavana ja vetovoimaisena lähiluontokohteena sekä tarjoaa mallin vastaaville esteettömyyttä edistävillä hankkeilla muilla paikkakunnilla.

Kemissä 30.1.2026

Peter Brusila
maankäyttösuunnittelija
Kemin kaupunki

Kartta alueelle tehdyistä toimenpiteistä

148x148 pitkospuiden niskoiksi tulleet parrut pilkottiin 150 cm pätkiin.

Pitkospuuelementit valmistettiin varikon hallilla. Kolme juoksua ja poikittaislaudoitus kantena.

Elementit varastoitiin Kiikeliin, jonne ne siirrettiin varikolta lavetilla.

Elementtien siirto paikoilleen tapahtui yhden henkilön toimesta Avanti pienpyöräkuormaajalla

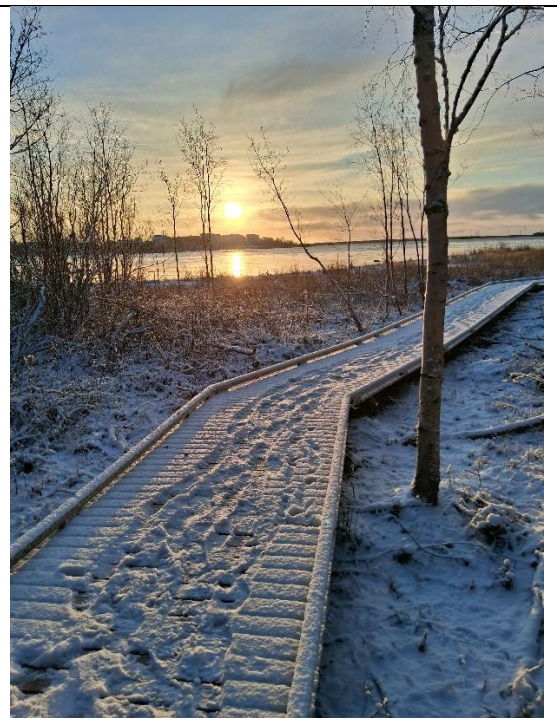
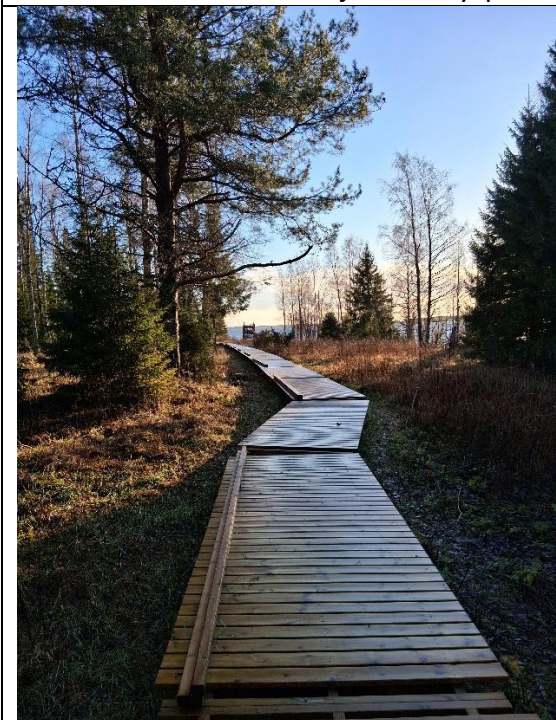
Parrut ja juoksut levitettiin maastoon. Hankalin osuus rakennettiin paikanpäällä

Ensimmäinen osuus rantareitin alkupäässä kesäkuun alussa 2025.

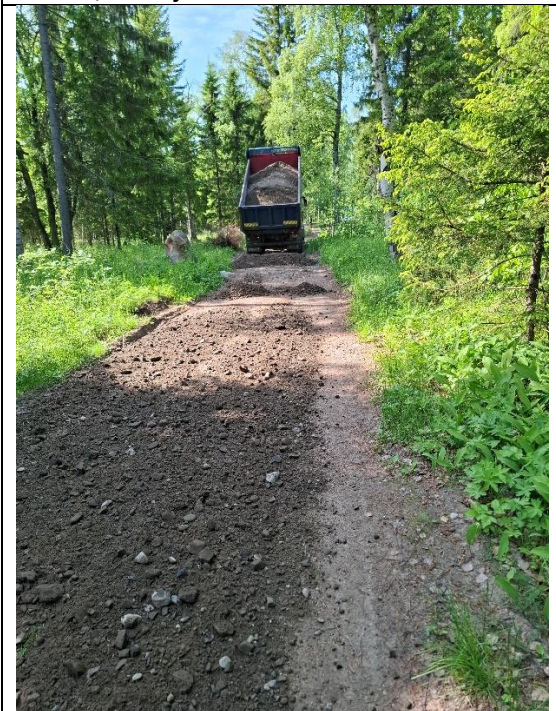

Rantareitin valmis osuus ja levähdyspaikka

Mutkat tehtiin kulmikkaina ja raot laudoitettiin, laitajuoksut odottavat asennusta.

Talven tulo keskeytti pitkospuiden rakentamisen marraskuun lopulla 2025.

Kemiyhtiöntien ulkoilureitti sorastettiin omana työnä

Ulkoilureitin pinta tasoitettuna. Vasemmalla metsäinen hakamaan laidun.

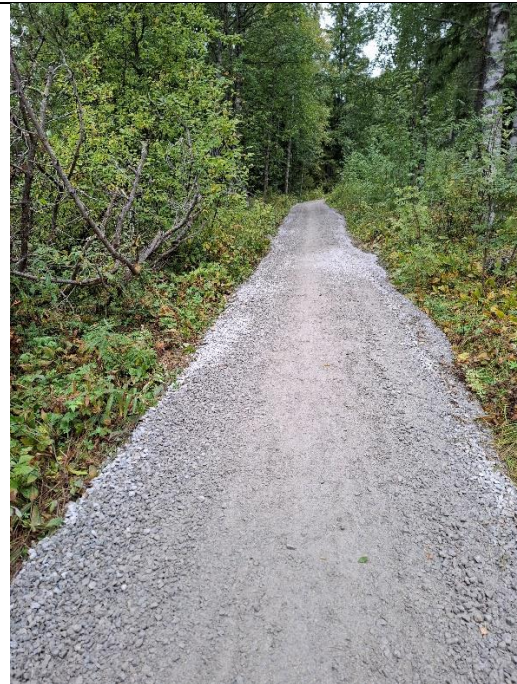
Kivituhka levitettiin kaseteilla. Lapin lehmät uteliaina.

Kivituka valssattiin tiiviiksi ja tasaiseksi.

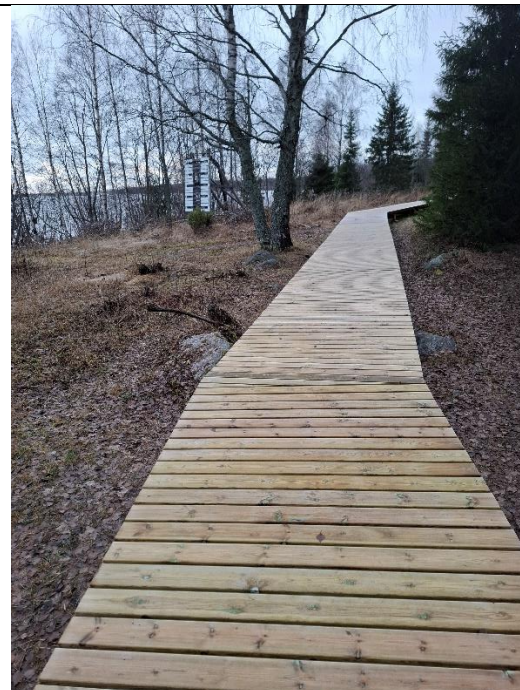
Kiikelin kierros sorastettiin helppokulkuseksi.

Polku tasoittuu kulkijoiden toimesta.

Kivinen Kiikelin rantakierros ennen pitkospuuta

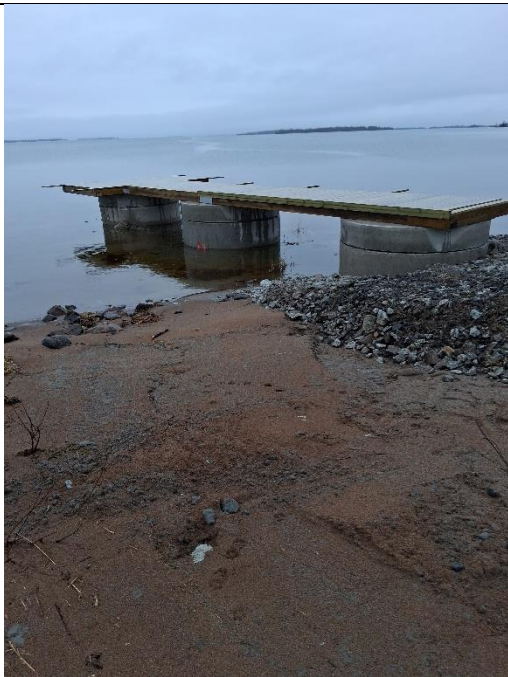
Pitkospuut asennettuna Kiikelin ranta-kierrokselle.

Laiturille vievä rantapenkka valmisteilla kivilouheesta.

Laiturin perusuksina toimii kolme 5 tonnin kaivonrenkaita kansineen. Renkaat täytettiin kivimurskalla.

Laiturin kansi asennettuna perustuksille

Laiturille rakennettiin kaiteet

Laituri, pitkospuut ja näköalatorni tekevät alueesta esteetömän ja vetovoimaisen

Näkymä esteettömältä laiturilta Kiikelin esteettömälle näköalatornille.